

سەدەى بىست و يەكە، گەلۇ!

rahmayub@yahoo.de

لە كۆتايىيەكانى سەدەى رابردوو بە تايبەت لە نەوئەدەكانەو وەردە وردە لە سەرەتاو و شەى سەتەلايت و كۆمپيوتر و پاشانىش چەند سالىك پيش هاتنى هەزارەى سيهەم، وشەى وۆرد وايد وىب يا توۆرى جيهانى ئىنتېرنېت كەوتە سەر زاران. كوردستان لە سەرەتاو لەم تىكنۆلۆژيايانە بى بەهرە بوو، بىجگە لە فەرمانگاكان، تا ئەوەى كە بە ھوۆ پەرە سەندنى بازارى ھەرزان بايى ئەلەكترۆنيك و سەنەتەى چينى، كوردستانىش بە تايبەت لە دوو سالەكانى دووھەزارەو، واتە دەسپىكى سەدەى بىست و يەك، بوو بە خاوەنى ئەم تىكنۆلۆژيايە يا باشتەر وايە بليين بە ھوۆ مەسەفگەرايى كوردەو، ئەويش ئەم تىكنۆلۆژيايانەى وەك كەرەستە و ئامير دەست كەوت و وەك بەكارھينەر بەكارى ھينان. ئىستا سەدەى بىست و يەك يا هەزارەى سيهەم لە كوردستانىش بەم ئامير و تىكنۆلۆژيايانەو بە جوانى و پروونى رەنگى داوئەتەو و خوۆ دەرختووە. كاتىك كە خۆپيشاندانە ناپەزايەتەكان لە شارەكانى ئيران بە دژى كۆدەتاي ھەلبژاردن دەستى پىكرد و پەرەى ئەستاند، لە نەبوونى رۆژنامەوانانى ئازاد و دەرەكى لە ناوخۆى ئيران، يا قەدەغە كردنى كارى ئەو رۆژنامەوانانە كە لەو كاتەدا لە ئيران بوون، مۆبايل و فەيسبووك و تویتەر و ئى مایل بە دەست خەلكەو خۆيان بوونە گەنگەترين و خيراترين ھەولنيرىيەكان روو بە دەرەوەى ئيران و ئەمانەش ھەموو بە يارمەتەى ئەم تىكنۆلۆژيايانەى سەرەتاي ئەم ھەزارە كە باسەم كردن، ئىمكانى خۆدەرختنيان پەيدا كرد. كەواتە سەدەى بىست و يەك بە كۆمەلىك ئالوگۆرى تىكنۆلۆژيايى نوۆ و خيرا دەستپىكرد كە پيشتر بىرى وەھا خيرايبەك ھەرگيز بە ميشكى جيلەكانى پيش ئيمە و بە جيلى ئيمەيشەو نەگەيشتبوو. سى و دوو سالىك پيش ئىستا كە لە ئيران خەلكى وەزالە ھاتوو لە دەست نيزامى پاشايەتەى راپەرین، بە كوردستانىشەو، تىكنۆلۆژيا، بە تايبەت ئەوئەندەى لە دەست و توانای خەلكدا بوون، ھىند لاواز و كەم كەلك بوون كە تەنانەت بۆ ھەوالى شارىكى بۆ نمونە وەكوو بانە بۆ مەريوان كە ھەموو يەك سەعات رىگايان بەينە پەيوەنديەكى ئەوتۆ نەبوو كە خەلك خيرا لە ھەوالى يەكترين ئاگدار بن، بە ناچار يا دەبوو ئەو رىگايە بە ترومۆبيل و ولاخ بپيوريت يا خود بە پى، بە تايبەت كە لە كاتى ھيرشەكانى كۆمارى تازە بە دەسلەت گەيشتووى ئىسلامى بۆ كوردستان، لە ترسى ھىليكوپتەر و فرۆكە، ترومۆبيل ھاتووچوۆ نەدەكرد و ئەمە وەزەكەى خراپترىش كردبوو. لە بارى كارى سياسيشەو بۆ حيزبە دەسلەتدارەكانى رۆژھەلاتى كوردستان لەو سەردەمانەدا كار دژوار و لاواز و خاو بوو و كاتىكيش شارەكانيان چۆلكرد بە زەحمەت راديوپەكى مەوجى كورتیان بەرپووە دەبرد تا دەنگى خۆيان بە گووى خەلكەكانيان بگەيەن.

ئىستا بەلام وەزەكە زۆر لە سى و دوو سال پيشتر لەبارتر و باشتەر و لەوانەى زیدەپرۆيم نەكردبىت ئەگەر بلىم لە سەدا سەد گۆراو، ئەويش پيشكەوتنەكە لە كۆتايى نەوئەدەكانى سەدەى پيشوو و سەرەتايى ئەم سەدەو دەستيان پىكرد، ھەمووى پانزدە شانزدە سالىك دەبىت دەستپىكردوو. ئەم خيرايبە لە تىكنۆلۆژيا كارتىكەرى گەورەيان لە سەر ھەموو بوارەكانى ژيانى مروقايتەدا داناو و ھەموو شتىك بە خيرايبى ئەروە پيش. ھاوكات لاوانى ئەم سەردەمەش بە پى بە كارھينانى تىكنۆلۆژيا، زۆر لە ئيمەى جيلى پيش خۆيان، زياتر گۆراون، ھەر دەلەى لە بەينى ئەم دوو جيلەدا سەد سال فاسيلە ھەبىت، لە حالىكدا بىست سالىك فاسيلەمان ھەيە.

بەلگەى دىكە بۇ دىتنى باشتىرى ۋەزەكە قەيرانە يەك لە دواى يەكەكانى ئەم دووايىيەنى ۋالاتانى دوواكەوتوو پاكىراو و سەرھەلدانەكانىيە بۇ ئازادى و دىمۆكراسىيە كە لە سوودانەو بە ھۆى پاپرسىيە سەربەخۆيى باشوورى ئەو ۋالاتەو دەستى پىكرى و ماوئەيەكى زۆر كورت دواى ئەو گەلى تۈۋنئىس و ئەوجارىش مىسر و ئەلجەزىر و بەحرەين و لىبىيە و ھىدىكە پزئانە سەر شەقامەكان و درووشمى ئازادى و دىمۆكراسىيان لە دژى نىزامە كۆنە دىكتاتورىيەكان بەرز كەردەو، كە ھەر ۋەك دىتمان چلۆن كەوتنە بەر دەستپىژى گوللەى دىكتاتورەكان. لە ھەر ھەموو ئەم خۆپىشانانەدا پۇلى بەرچاوى تىكنۆلۇژىيا و تۆرە كۆمەلەيەتتىيە جىھانىيەكانى ساتەلايت و ئىنتىپىرئىت و بە تايىبەتى بەرنامە جىھانىيەكانى فەيسبووك و تۈيتر زۆر بەرچاوى و كارىگەرن. دەتوانىن بە دلىيەيەو بلىەين كە فەيسبووك و تۈيتر پروخسارى سەدەى بىست و يەك و سەرەتەى ھەزارەى سىيەمەن و پۇلى ئەو پىرۆگرامە جىھانىيە وىپراى مۇبايل و سەتەلايت ناتوانىن نەبىنىن.

جىھان و بە تايىبەتەش ۋالاتانى دوواكەوتوو پاكىراو و تايىبەتەتەش ۋالاتانى پۆژھەلاتى ناوين بەرەو ئال و گۆر ھەنگاۋ ھەلدەگرن. گۆبالبەزەيشن يا بە جىھانى كەردنەو بە درووشم و بە شەر و بە ھىرشى نىزامى و بە بايگۆت و ھەرەشە جى بە جى نەكرا يا پىيۈستى بە سالىيانىكى زۆرەتەر دەبوو تا وردە وردە جى بە جى بكرىت، بەلام بە ھۆى تۆرە جىھانىيە ئەلەكترونىكىيەكانەو و شىيارى خەلكانى ۋالاتانى دوواكەوتوو پاكىراو چوۋە سەرەو و ئەوجار بۆخۆيان كەوتنە گەر بۇ ۋەدى ھىنانى ئاۋاتەكانىيان، بۇ دىمۆكراسىيە و مافى مەروۇف و بۇ دژايەتەكەردن و نەھىشتەنى گەندلى و نەمالەچىيەتى و دىكتاتورى.

بە جىھانى بوونەو يا گۆبالبەزەيش باشە، بەو شەرەتى بە دەستى خەلك بۆخۆيان و بە بى كارتىكەرى دەرەكى جىيەجى بكرىت. ھىنانى دىمۆكراسىيە، حكومەتى ياسا، جىيەى دىن لە دەۋلەت، نەھىشتەنى گەندەلى و مۆدېرنىزەكەردنەو ناخۆيى ۋالاتەكان، چەند فەرھەنگە كەردن يا تىكەلەۋى فەرھەنگەكان، ھەر ئەو ۋەكى بە مولى كولى ناۋى لى دەبرىت و ئازادى و نەھىشتەنى سىدارە و يەكسانى مەروۇفەكان و ھەند، ھەموو ئەمانە ۋەك ئاۋ و ھەوا بۇ كۆمەلگا دوواكەوتوو پاكىراۋەكانى پۆژھەلاتى ناوين و دەور و بەرى پىيۈستەن، بەلام ھەموو ئەمانە پىيۈستە كە بە بى كارتىكەرى و دەستپەردانى دەرەكى بكرىت، بەلكوو ۋەك و ترا خەلكى ئەو ۋالاتانە پىيۈستە بۆخۆيان جى بە جىيان بكەن.

خالىكى گرنى كە لىرەدا پىيۈستە ئامازەى پىيەكەم، ئال و گۆر لە كوردستانە. كوردستان پىيۈستە و دەبىت بگۆردىت، ھەم لە بارى جۆگرافىيا و ژىئوگرافىيەو ھەمىش لە بارى فەرھەنگى و كۆمەلەيەتتىيەو. تەۋاۋ بوو ئىتر سەدەى بىست و يەكە و ئال و گۆرەكان بە خىرايى دەچنە پىش. كاتى پلە بە پلە پۆشتەنە پىش بەسەر چوۋە، كاتى ئەۋەل خودمۇختارى و ئەوجار فەيدراى و ئەوجار سەربەخۆيى بەسەر چوۋە. ئىستا تەنۋور گەرمە و پىيۈستە و لازمە و ئەبىت كورد تاقە درووشمى سەربەخۆيى كوردستان بەرزىكەتەو. كە كورد و حىزبەكانى بە جورئەتەو و بەھىز و يەكەدەنگ و يەكگرتوو و مەحكەم ئەم درووشمەيان بە دەستەو گرت، ئىتر كورد بە كارتى بە ھىزى خۆيەو يارى لە گۆرەپانەكەدا دەكات و خۆ چن لىدەكەن؟ بە سەريان ئىتر ھىچيان لە دەست نايات، ئەو تاقە تاقە لە سىدارە دانان و بەند كەردن و زىندانە نەبىت، ئەۋىش ھەر ئىستاش كە كورد داۋاى ھىچ ناكات (فەيدراىزىم بۇ مەن ھىچە) ھەر ئەو سىدارانە ھەن و ھەر دەكرىن و داگىرەكان شەرم لە ھىچكەسەش ناكەن و بلىەين و نەلەين و خۆشمان بكوژىن، ھەر دەيكەن، ئىتر ئەمە رىگەى سوورى خەباتى ئىمەيە و چارمان ناچارە و پىيۈستە بى پىيۈين و ھەر ۋەك تا ئىستاش پىيۈاومانە، ديارە ئەگەر ئەو خۆين رشتانە نەبن ئەۋا ھەر زۆر باشە، بەلام خۆ بە ئارەزوۋى ئىمە نىيە و پروۋى دىكتاتورىيە پەش بىت. بە قەۋلى مامۇستا قانع: "قوۋر بەسەر ئەو دوۋزمنەى ھىۋاى بە بەندى خانەيە" و منىش دەللىم قوۋر بە سەر ئەو دىكتاتورەى ھىۋاى بە پەتى سىدارەيە.

كەواتە بە ھەنگاوى پتەوتر و بە درووشمى كاريگەرتر ئەبىت ھەنگاۋەكانمان بە پىي تىكنۆلۇژيا خىرا
بكهينهوه، ئەمە بكهين بە خىرايى ئەگهينه ئاوات و ئەوجار پاش سەربەخۆيى ئىمەش خۆپسك ئەچينه
كاروانى رېيوارانى گۆباليزەيشنىكى خۆويست و بە دلى خۆمان و ئىتر ئەوكات بە ناسنامە و ھۆوييەتى
خۆمانەوه و بە "مىد ئىن كوردستانەوه" ئەدرەوشىينەوه.

۸ى رەشەمەى ۲۷۱۰